A°. 1855. N°. 185.

ZATURDAG 4 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 4 Augustus.

Te Parijs blijft men bijzondere aandacht wijden aan de briefwisseling tusschen keizer *Napoleon* en keizer *Frans Joseph*. Gen. *Letang* is naar Weenen vertrokken, om een nieuw antwoord derwaarts over te brengen. Keizer *Napoleon* moet, naar men zegt, in dien brief betuigen, dat hij weinig geloof slaat aan de vredelievende bedoelingen van Rusland, waarvan de Keizer van Oostenrijk gewag maakt. Keizer *Napoleon* zou echter de verantwoordelijkheid, dat het Rusland werkelijk ernst is, aan Oostenrijk opdragen.

Zoowel te Parijs als te Weenen verkrijgt de reeds meermalen besprokene expeditie naar Bessarabie meer waarschijnlijkheid. Ofschoon vooral tegenwoordig weinig van de plannen der Verbondenen is te zeggen, schijnen ook de Russ. generaals aan zulk een togt te gelooven; althans gen. *Luders* neemt de noodige beschikkingen om voor een aanval in Bessarabie voorbereid te wezen. Evenwel mag men niet vergeten, dat eene expeditie in Bessarabie in dit reeds vergevorderde jaargetijde zeker eene gewaagde onderneming zou zijn. — Te Weenen meende men ook, dat de verbonden generaals zoo veel vrees koesterden voor de vorderingen, die de Russen in Klein Azië dreigen te maken, dat men er met ernst aan dacht, maatregelen te nemen, om zoo al niet Kars dan toch Erzerum en Trapezunt te trachten te redden. Aan Schamyl's togt naar Tiflis geloofde men slechts zeer weinig.

Zeggen de Russiesche berigten, dat de Engelsche schepen voor Frederikshamm genoodzaakt zijn geworden terug te trekken, uit den korten inhoud der overige Russiesche verslagen, onder Weenen medegedeeld, zal men zien, hoezeer de verhalen omtrent de krijgsoperatiën voortdurend blijven verschillen, al naarmate de berigten van Russiesche of Westelijke zijde ontvangen worden. Zoo is er in de Russiesche berigten ook geenzins sprake van het vernielen van de brug over de engte van Ghénitchi gelegd, maar zou daarentegen blijken, dat de Russen in de Stinkzee nog onderscheidene hunner vaartuigen eene schuilplaats hebben weten te geven.

De Engelsche regering heeft voor eenige maanden 250 millioen gulden ter leen genomen. Thans is reeds aan het Parlement eene nieuwe leening voorgedragen van 84 millioen gulden. — Om moeijelijkheden met Amerika te vermijden, heeft Engeland aldaar de werving van troepen doen staken.

Te Rome is den 26. een geheim konsisterie gehouden, betrekkelijk de moeijelijkheden met Sardinië, omtrent welks besluiten echter niets is uitgelekd.

De berigten uit Engelsch-Indië geven te kennen, dat aldaar de volmaaktste rust heerscht, zoodat men dacht aan de afzending van troepen naar de Krim of althans naar de Perziesche grenzen. — Generaal *Jung* heeft met een leger van 100,000 man en 50 stukken namens den Koning van Nepaul, *Bahadoor*, een inval gedaan in Tibet; den 6. April het fort Ihoonga genomen en den 21. Mei het leger van Tibet geheel verslagen. De groote Lama was dus niet bestand tegen zijn nabuur. Deze onderlinge strijd geeft aan Engeland in Indië rust.

— Z. M. heeft den heer Mr. *G. G. v. Buttingha Wichers* benoemd tot inspekteur 3de klasse bij de registratie; — en heeft verplaatst de ontvangers der registratie *J. L. Becking* van Oud-Beijerland naar Almelo, en *C. D. Roëll* van Tholen naar Oud-Beijerland.

— Bij besluit van den 2den dezer, heeft Z. M. de Koning bepaald, dat tot het maken van eene wisselplaats voor schepen in de Vecht, onder Lauwerecht, gemeente Utrecht, ten algemeene nutte, in het publiek belang van den Staat, zullen worden onteigend de daarbij vermelde eigendommen, aangeduid in het plan en op de kaart, welke, ingevolge art. 12 der wet van 1851, ter inzage hebben gelegen.

Bij besluit van den 2den Augustus heeft Z. M. goedgekeurd het besluit van de Staten van Zuid- en Noord-Holland, betreffende de wijzigingen in het reglement op de uitoefening van de groote, of zoutharing-visscherij.

*— Naar wij vernemen, is bij besluit van den minister van oorlog dd. 20 Julij n°. 49 B. bepaald dat bij alle korpsen kavalerie, rijdende artillerie en veld-artillerie voor de rigtige uitoefening van de geneeskundige dienst door de daarbij dienstdoende officieren van gezondheid en paarden-artsen, voorhanden gesteld: alles wat tot een volkomen harnachement behoort, alsmede een kompleet en zeer doelmatig stel van alle in *vredestijd* noodige toestellen, instrumenten, verbanden en geneesmiddelen.

Het benoodigde aantal paarden wordt door het betrokken regement beschikbaar gesteld, terwijl mede aan ieder officier van gezondheid een geschikt bereden ruiter wordt toegevoegd en dezen geheel ten dienste gesteld.

— Gister namen wij uit de *Amst. Cour.* het berigt betrekkelijk den Koerier over. Dat berigt was niet geheel juist, naar men ons meldt: hoewel de Koerier in vergelijking met andere oorlogschepen in de W. Indie betrekkelijk minder van de geele koorts geleden heeft, zoo is dat vaartuig echter niet verschoond gebleven. Het heeft o. a. zelfs een zijner officieren aan de ziekte verloren, en onderscheidene personen der bemanning zijn aangetast. De gelukkig minder ernstige gevolgen van de meeste dier gevallen zou men bijna durven toeschrijven aan den bijzonderen ijver en aan de kunde van den op dat schip aanwezigen officier van gezondheid.

Men meent, dat de Koerier als wachtschip te Rotterdam zal komen te liggen.

Uiterlijk tegen 't begin der maand September ziet men eene groote promotie bij de marine te gemoet. Men meent, dat dan aan onderscheidene hoofdofficieren pensioen zal verleend worden. Alleen voor de dienst in O. Indië worden 10 à 15 luitenants ter zee 1e klasse gevraagd.

— Zr. Ms. korvet met hulpstoomvermogen Medusa, kapt. luit. ter zee *van Maldeghem*, welke bodem belangrijke veranderingen heeft ondergaan, zal binnen kort eene nieuwe proefreis naar het Nieuwediep ondernemen; men vleit zich, dat het schip thans meer aan zijne bestemming zal beantwoorden.

— De *Amst. C.* levert heden een uitvoerig opstel aan de nagedachtenis van professor *des Amorie v. d. Hoeven*, waarvan wij gaarne den verkorten inhoud zouden mededeelen, als wij niet reeds eene levensbeschrijving van den diep betreurden Hoogleeraar opgenomen hadden. De *Amst. C.* begaat echter, naar wij meenen, een kleinen misslag als zij, naar aanleiding van het door prof. *v. Hall* bij 't graf gesprokene, berigt, dat de hoogleeraar *Clarisse* eenmaal den kansel in de Domkerk voor *v. d. Hoeven* inruimde. Het was de in Utrecht algemeen zeer geliefde *Heringa*, die, naar wij ons herinneren, die predikbeurt afstond, en dien afstand met kracht wist te handhaven, tegenover het drijven van enkelen.

*— Mogten wij onlangs mededeelen een door de Prov. Staten dezer provincie Drenthe genomen belangrijk besluit, nopens het onderwijs, gelegen in afschaffing van het door vele onderwijzers in die provincie rond eten bij de ouders der schoolpligtige kinderen, thans vermelden wij met geen minder genoegen, dat nu door en voor de Drentsche onderwijzers een pensioen-fonds is tot stand gebragt, hetwelk gerekend wordt reeds met primo Julij ll. in werking getreden te zijn en dus van dien tijd af van kracht verklaard is. Aan ieder lid werkend onderwijzer is daarbij zoodanig pensioen verzekerd, dat 't hem een matig middel van bestaan oplevert, na het nederleggen van zijne betrekking, wanneer hij daartoe in de noodzakelijkheid komt, hetzij door ouderdom of andere gebreken. Zoo men weet, had een onderwijzer vroeger niets met zekerheid te wachten, daar de wet ten dezen alles aan de willekeur van een gemeente-bestuur had overgelaten.

*— Te Deventer is men dezer dagen druk in de weer met voorbereidselen tot het in September e. k. te houden feest de vereeniging der oudstudenten, tentoonstelling, enz.

Het gerucht loopt dat Z. M. de koning die stad alsdan met een bezoek zal vereeren. — Er zal een dinée van minstens 90 koeverts worden gehouden. — Ook zal een konkoers van muziekgezelschappen plaats hebben.

Ontvangt men van andere plaatsen berigt, dat zich de aardappelziekte weder openbaart, ook in de omstreken van Deventer heeft men de treurige zekerheid opgedaan van het weder verschijnen der ziekte. De laatste veelvuldige warme regenbuijen hebben de plant weder doen aantasten, en ofschoon de knol nog niet is aangedaan, is het loof veelal bijna geheel weg.

— De *'s Grav. N.* schrijft omtrent de aardappelziekte:

»Van alle kanten komen er berigten in, dat de aardappelziekte zich hier meer, daar minder, heeft vertoond. Doch wij maken onze lezers daarop opmerkzaam, dat tevens van alle plaatsen wordt gemeld dat de hoeveelheid land met aardappelen bepoot en de stand van het gewas, niettegenstaande het door de ziekte is aangetast, toch een ruimen oogst doet verwachten. Daarbij komen de uitmuntende berigten over alle andere gewassen, zoodat men de klaagtoonen welke reeds worden aangeheven meer aan spekulatie, dan aan wezenlijk gevaar van hooge prijzen, moet toeschrijven.

— Aan den gemeenteraad van Wageningen is mededeeling gedaan van eene missive van den direkteur van het Kabinet des Konings, dd. 22 Julij ll., waarbij wordt kennis gegeven, dat Z. M. een bepaald onderzoek zoude instellen omtrent de zaak van den Grebbendijk, en dat Z. M. vooreerst niet in de gelegenheid was de kommissie, welke uit den raad benoemd is, te ontvangen. *N. R. C.*

— De heer Mr. *S. A. Verweij*, onlangs herbenoemd tot raadslid in de gemeente Sneek, heeft geene kennis gegeven aan Burgemeester en Wethouders, dat hij deze benoeming aanneemt, zoodat hij volgens art. 13 der gemeentewet, geacht wordt dezelve *niet* aan te nemen, en er dus eerstdaags eene nieuwe keuze moet worden gedaan.

— Eergisteren avond is te Meppel, in vereeniging met het bestuur van de voor eenige dagen aldaar opgerigte spaarkas, eene zeer talrijke vergadering door de voornaamste ingezetenen dier stad gehouden, ten einde geschikte middelen te beramen ter beteugeling van het veelvuldig misbruik maken van sterken drank; wordende ten dien einde een ieder uitgenoodigd mede te werken tot het oprigten van bierhuizen, tot het op Woensdags in plaats van Zaturdags avonds uitbetalen der werkloonen, enz., waartoe velen zich onmiddelijk hebben verbonden. *Hb.*

— In het *Journal la Saison de Vichy* van 20 Julij jl. leest men onder anderen het navolgende: Gisteren trad eene nieuwe zangeres in de Salons van den heer *Strauss* op, te weten mlle *Ventaldi* (mejufv. *Weinthal*, van Deventer). Zij is eene élève van *Garcia*; hare eerste debuten te Berlijn, onder toezigt van *Meijerbeer*, zijn schitterend geweest, en thans komt zij van Londen, nog diep aangedaan door de bijvalsbetuigingen, die zij aldaar heeft mogen erlangen. Met de vervulling der rol van Ursini in *Donizetti's Lucrezia Borgia* heeft zij te Brussel, Rouaan en Havre zoo veel bijval geoogst, dat haar een engagement aan de Italiaansche opera aangeboden is. Deze jeugdige zangeres bezit eene merkwaardige altstem, eene voortreffelijke methode, en een zeer welluidenden toon, als deze niet geforceerd wordt. Zij werd bijzonder toegejuichd in het groote air van *Donna Carmea* en in het duo met mw. *Bertini*. Welke sympathie wij ook voor mlle *Ventaldi* hebben, wij zullen nog wachten met een nader verslag van haar schoon talent te geven.

— In de *Civilta Cattolica* leest men: De Chineesche geneesheeren gebruiken tegen de cholera een bijna onfeilbaar middel, mits het bij tijds aangewend worde.

„Mijn pligt als zendeling, zoo verhaalt de schrijver, had mij naar een vlek geroepen, alwaar de ziekte heerschte; op zekeren morgen ontwaarde ik, na de mis gelezen te hebben, de verschijnselen der kwaal. De ademtogt werd moeijelijk, mijne armen en beenen werden ijskoud. Bij toeval kwam een Chineesch-Christen mij bezoeken. „Pater, gij hebt de cholera," zeide hij. Hij onderzocht het onderste mijner tong en na de buitengewone zwarte kleur der aderen opgemerkt te hebben, bevestigde hij zijn gezegde. Ik gaf mij aan hem over. Hij nam eene gewone spelde en begon daarmede herhaaldelijk in mijne tong te prikken, er kwamen twintig droppels zeer zwart bloed uit.

„Vervolgens, na mij zacht de armen gewreven te hebben, bond hij met een draad elken mijner vingers stevig vast en prikte ze aan de buitenzijde met dezelfde spelde en nabij den wortel der nagels; uit elk der gaatjes drukte hij eenige droppels zwart bloed. Om zich te verzekeren of de bewerking goed gelukt was, prikte hij mij, altijd met dezelfde spelde, in den arm, bij de plaats alwaar gewoonlijk de aderlatingen geschieden en zeide dat alles wel ging. Maar de benaauwdheid hield steeds aan. Toen stak hij mij de spelden schuins, op twee derden harer lengte, nabij de maagkuil, en opende mij, zoo als men in China zegt, den *mond van het hart*. Er kwam geen druppel bloed, maar ik gevoelde mij onmiddellijk verligt; de omloop des bloeds begon weder en de warmte keerde terug. Er bleef slechts eene koortsige beweging over, welke eenige uren duurde. Dit is het middel, dat men in China algemeen bezigt."

— De berigten uit O. Indië bevatten nog 't volgende:

Volgens berigten van Sumatra's Westkust over de maand April liet de rust aldaar niets te wenschen overig. — Hetzelfde wordt omtrent Benkoelen gemeld, waar het handelsverkeer met de naburige volkeren zeer levendig bleef en waar de rijstvelden overal gunstig stonden en een rijken oogst beloofden. — Berigten van Menado tot ultimo Maart melden, dat de gewassen, voornamelijk de rijst, koffij en koffo, veelbelovend stonden. — Van Gorontalo wordt berigt, dat zware regens een gunstigen invloed op de aanplantingen uitoefenden. De kusten werden voortdurend door zeeroovers verontrust, hetgeen zeer nadeelig op de visscherij en de kleine vaart terugwerkte.

Van Timor-Koepang wordt gemeld, dat aldaar den 25. Maart ll. een hevige storm heeft gewoed, waarbij de Gouvernementsboot n°. 40, welke ter reede lag, door de geweldige stortzeeëen het onderst boven is geslagen, en twee roeigangers en zes matrozen hunnen dood in de golven hebben gevonden.

Van de te Ambon achtergelaten schepelingen van het Fransche oorlogs-fregat **la Sibylle** zijn gedurende de maand Maart zes overleden, acht met de stoomboot Ambon naar Batavia vertrokken, terwijl er zich op het einde dier maand nog tien personen in het hospitaal te Ambon bevonden, die in zooverre hersteld waren, dat ook zij met de verwacht wordende mailboot naar Batavia zouden kunnen worden opgezonden. Het getal overledenen van dat fregat heeft dus in het geheel 72 bedragen.

Van de wester-afdeeling van Borneo loopen de berigten tot den 19. Mei jl. In de onder ons dadelijk gezag staande Chinesche distrikten heerschte rust. De gezondheidstoestand der troepen was beter dan vroeger.

De berigten van Celebes en onderhoorigheden, loopende tot ultimo April, behelzen het volgende: Van den togt naar Bonthain en Boelekomba was Zr. Ms. schoenerbrik **Ambon** teruggekeerd, zonder eenige ontmoeting met roovers gehad te hebben. Zr. Ms. stoomschip **Suriname** had in de Makassar-baai geen der daar geziene rooversprauwen, maar wel op zeker punt der kust sporen ontdekt, dat die door menschen, vermoedelijk zeeroovers, was bezocht geweest. Van den gezaghebber van Bima was in Maart tijding ontvangen dat in de maand Februarij drie rooversvaartuigen in de baai van Karoemboe waren aangekomen, hetwelk eerst ontdekt is nadat de roovers eenige karbouwen geroofd en een man gewond hadden. Die drie praauwen werden door nog twee andere versterkt, waarop door de roovers met ongeveer zestig man is beproefd de kampong Karoemboe te overrompelen. De inwoners hadden zich echter vereenigd, en, ondersteund door eenig gewapend volk van den Sultan van Bima, den aanval afgeslagen, met dat gevolg dat de zeeroovers, met achterlating van 7 dooden en verscheidene wapenen, de vlugt namen. Uit hoofde van het inkomen van onderscheidene berigten omtrent zeeroovers (onder anderen waren vier inwoners der Kampong Larepang, onder Bonthain, terwijl zij aan het visschen waren, overvallen en weg gevoerd), begaven zich, in April, drie te Makassar gestationneerde kruisbooten op kruistogt, terwijl Zr. Ms. stoomschip **Suriname** vertrok naar Tanakeke, alwaar roovers gezien waren. Het stoomschip kwam onverrigter zake terug, doch de kruisbooten ontmoetten zeeroovers te Reo, geraakten daar met hen slaags en verbrandden veertien hunner praauwen. Van weerszijden telde men eenige dooden en gewonden. Twee der kruisbooten moesten gerepareerd worden.

De berigten van Palembang, loopende tot den 15. jongstl., behelzen het volgende: De bevolking hield zich met den padie-oogst bezig, die over het algemeen niet ongunstig scheen te zijn geslaagd, met uitzondering echter van de laag gelegen distrikten, welke veel van het hooge water geleden hebben. Radja *Tiang Alam* had in de laatste dagen weder van zich doen hooren; hij hield zich schuil in de Lintang Kirie en had daar eene bende van ongeveer 40 man Passumahers en andere volgelingen bijeen weten te brengen, met welke hij in de Ampat-Lawang op nieuw pogingen gedaan had om de rust te verstoren. Op het onverwachts vertoonde hij zich echter te Soekadana en kwam de tijding te Tebing Tingie dat hij de op cirka 10 palen van daar gelegen doesson Lampar wilde aanvallen en den bergpas Pematang-Kambieng versterken, zoodat door het laatste te doen de passage van Tebing Tingie naar de Ampat-Lawang grootendeels gestremd zou zijn geworden. Dien ten gevolge zond de adsistent-resident van Tebing Tingie pradjoerits naar de streken en rukte den 24. April jl. een detachement van 130 man, onder aanvoering van den kapitein *Auffmorth*, naar Goenong Meraksa op, ten einde die plaats te bezetten en van daar uit de pogingen van radja *Tiang Alam* te verijdelen. De pradjoerits, die vóór de troepen de Pematang Kambieng passeerden, troffen daar eenig slecht volk aan, hetwelk op hunne nadering de vlugt nam. In de laatste dagen van April doorzochten de pradjoerits de geheele Lintang Kirie en vernielden de bekend geworden schuilplaats van radja *Tiang Alam* nabij Moeara Koeliet en Tandjong Tawang, zonder echter iets van zijn verblijf of dat van zijne bende te ontdekken. Later kwam er berigt, dat hij zich in eene ladang nabij Talang Tingi ophield, de pradjoerits trokken derwaarts, en bij het oversteken van eene rivier, de Soengie Kroh, werden drie schoten op hen gelost, doch het slechte volk had den tijd zich in het digst van het bosch te verbergen, zoodat men de vervolging spoedig moest staken. Nu wordt verondersteld, dat radja *Tiang Alam* zich aan den voet van den Goenong Dempo schuil houdt en dat hij in het bezit is van een zevental geweren; een tiental zijner Passumahsche volgelingen had hem echter verlaten. Bij de bevolking en de hoofden had radja *Tiang Alam* weinig of geen bijval gevonden, en deze hadden zich in het algemeen welgezind betoond; alleen omtrent zijn verblijf hadden zij eene onwetendheid voorgewend, die weinig geloofbaar was.

— Ten aanzien van den kruistogt door Zr. Ms. stoomschip **Celebes** tegen de Illanonische zeeroovers, zijn wij in de gelegenheid gesteld het volgende mede te deelen:

Na een Europeschen sergeant, een Europeschen korporaal en 12 Afrikanen aan boord te hebben genomen, was de **Celebes** den 3. Mei van Pontianak naar Pamangkat gestoomd, ten einde aldaar nadere berigten omtrent de roovers in te winnen. Van daar werd regtstreeks koers gesteld naar Loendoe, in de baai van Datoe. Den 6. Mei kwam aldaar de heer *Grant* aan boord. Deze heer had eenige dagen achter elkander met gewapende vaartuigen in eene der bogten van de baai van Datoe klaar gelegen, doch geene roovers hadden zich vertoond. Vervolgens deed de **Celebes** de kampong Sawatan aan, waarheen de heer *Grant* den togt vergezelde; stuurde van daar op de zuidelijke Natuma's groep af en ankerde aan den oostkant van het eiland Merandum. Den volgenden dag werd dit eiland rondgestoomd en voorts het eiland Serassan bezocht. Sedert geruimen tijd hadden de bewoners de roovers noch gezien noch gehoord. Op dit eiland trof men eene welvarende kampong aan, bewoond door 450 Maleijers, afkomstig van Lingan, met eenen orang kaja en eenen hem toegevoegden persoon aan het hoofd. Den 8 Mei doorkruiste de **Celebes** de omliggende eilanden en stuurde vervolgens langs Seraija of het West-eiland naar Groot-Natuna's. Den volgenden dag vroegtijdig bevond men zich voor straat Laplace, aan de zuidzijde van het eiland Boeang Orang (Groot-Natuna's), stoomde met halve kracht genoemde straat door, en ankerde in 13 vadem tusschen de eilanden Sedanang en Kombang.

Op Sedanang bestaat eene Maleische kampong, Genting genaamd, met eenen oppasser van het bestuur te Riouw. De inwoners vinden hun voornaamste bestaan in den uitvoer van klapperolie. Zij hadden ook niets van roovers gehoord.

Den 10 Mei ging men van de west tusschen de reven door zeewaarts, om vervolgens langs de eilandjes Boeton, Amton en Sededap naar Sambas terug te keeren. Des nachts werd weder het eiland Seraija gepasseerd en met den dag zeer nabij het eilandje St. Petri. Des namiddags van den 11 kwam het stoomschip voor Pemangkat en den 15 voor de rivier van Pontianak.

Gedurende dezen togt zijn ongeveer 166 mijlen afgestoomd, zonder dat men iets van eene rooversvloot heeft vernomen. Alle in het gezigt geweest zijnde handelspraauwen werden aangehouden en nagezien. Na dezen kruistogt is de **Celebes** ter westkust van Borneo door Zr. Ms. stoomschip **Borneo** vervangen en naar Soerabaija gestevend.

DEN HELDER 3 Aug.

Te Texel binnen **Cameleon**, kapt. *Ruige*, van Batavia.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 2. Augustus.

De Oostenrijksche regering gaat over tot den verkoop der overkomplete paarden, welker aantal zeer groot is.

De hertog en de hertogin *Montpensier* zijn voortdurend in Weenen. Zondag hebben zij weder aan de keizerlijke tafel gedineerd.

Het *Wiener Fremdenblatt* schrijft: „Wij vernemen, dat de Russische generaal prins *Gortschakoff* bevolen heeft, dat de luit. generaal *Luders* zijn hoofdkwartier van Kischeneff naar Odessa zal verleggen.

„De verdedigingswerken worden aan de Russische zijde met den grootsten ijver voortgezet. Generaal *Tottleben*, die, gelijk gezegd is, eene wonde had bekomen, is weder geheel hersteld en heeft het bevel in Sebastopol weder op zich genomen.

Het *J. de Petersb.*, van den 26. Julij, bevat weder eenige Russische rapporten omtrent den loop der krijgsoperatiën. Omtrent de uitvallen van den 15. en 17. wordt gemeld, dat op den 15. de verbondenen uit hunne logementen werden gedreven

niettegenstaande zij met hevig schrootvuur de Russen ontvingen. Deze hadden de logementen vernield en 3 krijgsgevangenen gemaakt. Den 17. hadden de Russische vrijwilligers op nieuw eenige logementen bemagtigd en verwoest en waren vervolgens met 2 krijgsgevangenen teruggekeerd. — In de vallei van Baïdar doet men van beide zijden verkenningen, waarbij enkele malen eenige schoten worden gewisseld. Het bombardement van Genitschi heeft geduurd van den 4. tot den 9. Julij. De schepen wisselden zich af. Men muntte het vooral op de groote gebouwen en op enkele plaatsen ontstond er brand. De Russiesche bevelhebber, prins *Labanoff*, had de noodige beschikkingen genomen en o. a. eenige kanonneersloepen aan den ingang van de zeestraat van Sivasch doen plaats nemen. De vijand heeft echter niet getracht de doorvaart te doen forceren. Den 9. echter schenen de Verbondenen te willen landen, maar de booten werden afgeweerd. De vijandelijke schepen gingen toen de omliggende kusten bezoeken.

— 5 pCt. $77\frac{7}{8}$; N. L. $100\frac{3}{4}$; Lomb. 100; bank 974. Wissel op Londen 11,44; Parijs $141\frac{1}{2}$; Zilver $21\frac{3}{4}$.

DANTZIG, 1 Augustus.

De aanlegging van eene citadel op het eiland Helgoland door de Engelschen schijnt nu vast besloten te zijn. De kompagnie-chef van het 1. jagerregement van het vreemde legioen op dat eiland, *von Rodowicz Oswiemezinsky*, voormalig ingenieur bij het topographiesch bureau te Berlijn, voor eenige dagen tot majoor bevorderd, heeft plannen vervaardigd voor de fortifikatien van Helgoland, en is daarmede naar Londen vertrokken.

De op Helgoland bijeen verzamelde vreemdelingen, die in Engelsche dienst zijn getreden, bedragen 1200. Van deze zijn 800 man naar Engeland gezonden, terwijl de overigen er worden georganiseerd. De officieren zijn grootendeels van het voormalige Sleeswijk Holsteinsche leger. Zij dragen een blaauwen wapenrok en karmoezijn rooden Engelsche opslagen. De soldaten dragen roode Engelsche montering. De barakken op Helgoland zijn groote gebouwen en voor 5000 man ingerigt.

DANTZIG 2 Augustus.

Het schip Prinses Alice, den 31. Julij te Nargen aangekomen, vond de Verbondene vloot nog in denzelfden toestand. Eenige batterijen bij Gotha zijn door haar beschoten en beschadigd.

KEULEN 3 Augustus.

Uit Stettin schrijft men van den 31. Julij, dat aldaar zijn aangekomen 13 Engelsche zee-officiers, die in het afgeloopen jaar aan boord van de Tiger door de Russen gevangen waren gemaakt. Zij zijn uitgewisseld tegen Russiesche officieren. Een detachement kozakken heeft de Engelsche officieren tot aan de Pruissiesche grenzen gebragt. Onder hen bevindt zich de heer *Seymour*, zoon van den oud-Engelschen gezant te Petersburg.

E N G E L A N D.

LONDEN, Donderdag 2 Augustus.

In de zitting van het Huis der Gemeenten van heden, heeft lord *Palmerston* nog gezegd, dat men in den beginne de wervingen voor het leger in Amerika wilde beproeven, doch dat men er van heeft afgezien, om in geene onaangenaamheden met het gouvernement der Vereenigde Staten te komen.

De heer *Monsell* heeft de redenen ontvouwd, die de afschaffing van den post van grootmeester der artillerie hebben veroorzaakt.

Al de supplementaire stemmingen in het Huis over de wegen en middelen hebben plaats gehad, overeenkomstig de voorstellen van het gouvernement.

Gen. *Simpson* heeft van den 20 Julij eene dépêche aan den Minister doen geworden, waarin hij mededeeling doet van den goeden gezondheidstoestand des legers en van de enkele bewegingen, die door de Russen of door de verbondenen in de vlakte van Baïdar en langs de Tschernaia worden gedaan.

De *Times* meldt onder dezelfde dagteekening o. a., dat *Omer Pacha* werkelijk naar Konstantinopel is, om eene verplaatsing te verzoeken, daar hij door de werkeloosheid in de Krim zijn goeden naam, dien hij aan den Donau gemaakt heeft, vreest te zullen verliezen. Hij zou van oordeel wezen, dat men reeds voor lang door eene beweging in de Krim de Russen tot den strijd zou hebben moeten uitlokken, of anders zoo mogelijk den aanvoer van levensmiddelen langs den weg over Perekop had moeten trachten te belemmeren. — De werkzaamheden voor Sebastopol leveren weinig belangrijks op. Over het geheel begon het geschut der Russen door de groote nabijheid van onze positiën minder kwaad te doen. Den 19. evenwel hadden eenige Russen, door over den grond te kruipen en in die liggende positie te blijven werken, op 80 ellen afstands van de Fransche borstweringen eenige wolfsgaten kunnen graven, van waar zij de Franschen thans zeer hinderden en waaruit men ze weldra zou moeten trachten te verjagen.

De *Daily News* berigt o. a. dat de aanvalswerken slechts langzaam vorderden, doordien men zoo diep moet graven, om niet te veel van den vijand te lijden te hebben. Ofschoon men gen. *Simpson* in het leger zeer hoogschatte, waardeerde men echter ook zijn wensch, om in zijn opperbevel te worden vervangen. Om tot een goeden uitslag te komen, behoeft men voor Sebastopol een ongewonen ijver en groote bekwaamheid. Men moet aan het leger, als het ware, een nieuw leven weten te geven en men zal, door een krachtig uitoefenen van zijn gezag, de besluiteloosheid, waardoor de operatien sinds geruimen tijd zijn gekenmerkt, moeten doen vergeten. De hooge leeftijd en de gezondheidstoestand van generaal *Simpson* gedoogen niet, dat hij dit alles beproeft. Mogten zoo allen, wier taak hun te zwaar valt, tot gelijke opofferingen gereed wezen, als de opperbevelhebber, de zaken zouden er zeker niet te slechter om gaan. — Ofschoon men zekerheid heeft, dat er zooveel mogelijk zorg zal gedragen worden, om het leger alle gemak te geven, wat men kan, levert het vooruitzigt van een nieuwen winter, in de Krim door te brengen, veel stof tot moedeloosheid. Wel heeft men nog 3 maanden voor zich, maar, als men nagaat, wat er tot dusverre in de lente en zomer is gedaan, dan kan men niet veel vertrouwen stellen, in hetgeen de herfst zal opleveren.

De *Morn. Chronicle* geeft heden eene beschouwing over Sebastopol, dat men in der tijd zoo ligtvaardig meende te kunnen bemagtigen, maar dat thans zoo weinig kans oplevert, om spoedig in handen der Verbondenen te vallen. Hetzij gemis aan bekwaamheid, hetzij gemis aan ondernemingsgeesten geschikten tijd moge hebben doen verlooren gaan, tegenwoordig is de toestand der Russiesche vesting zoodanig, dat men weinig hoop mag koesteren op den spoedig goeden uitslag, tenzij een stoutmoedig waagstuk van de militaire genie in verband met eene krachtige medewerking der marine nog eenige uitkomst mogt opleveren en althans den Malakofftoren en den Redan ons in handen mogt leveren. Wanneer de vesting zelve dan nog zou vallen is nog niet te voorzien. Door het klein maken van de vijandelijke magt en door het te veel ophef maken van de door de verbondenen behaalde voordeelen, heeft men geheel Europa in verkeerde waan gebragt en thans een des te grooter wantrouwen doen geboren worden. Werkelijk is de toestand van het Russiesche leger in de Krim voordeeliger dan die van het verbonden leger, dat helaas veel te lang werkeloos is gebleven. Zal men nu spoedig op nieuw eene poging tot bestorming wagen, die duizende soldaten als slagtoffers zal doen vallen, of zouden later de kanzen niet beter worden, als de winter het bekomen van versterkingen van krijgsbehoeften voor de Russen moeijelijker maakt en zal men intusschen het uitgebreide leger der Verbondenen steeds werkeloos laten? Volgens de *Chronicle* is de sleutel van Sebastopol thans niet meer de Malakofftoren, maar ligt die in Bessarabië te Odessa of Nikolaieff. Als men 100,000 man de Krim liet verlaten, wier wapens thans door werkeloosheid roesten, dan zou men nog voor den winter de bronnen van Rusland in het zuiden kunnen verwoesten en den tegenstand van Sebastopol verzwakken. De Verbondenen kunnen zulk eene magt gerust overvoeren, zonder dat hunne positie nog in het minst gevaar loopt. Immers is Kamiesch een 2e Sebastopol geworden en als men in die plaats een betrekkelijk gering garnizoen legt en door eene kleine vloot, Sebastopol geblokkeerd laat, dan zou de overmagt van Rusland in de Zwarte zee evenzeer verbroken blijven. De invloed van Sebastopol en zijn dreigend karakter voor Turkije wordt geheel door Kamiesch verbroken, en meer moeite nog zou den Russen de vermeestering van Kamiesch bezorgen, dan de verbondenen tot dus verre voor Sebastopol hebben ondervonden. Zelfs al staakte men het beleg van laatstgenoemde vesting en hield slechts 15,000 man te Kamiesch, met eenige stoombooten in de nabijheid, dan zouden de Westelijke magten nog blijken overwinnaars in het Zuiden te blijven. Zeer zeker had men bij den bouw van Sebastopol niet kunnen berekenen, dat de baai van Kamiesch, die magtige vesting zou kunnen beheerschen. De beperking der Russiesche overmagt in de Zwarte zee is er thans toch eene werkelijkheid door geworden.

— 3 *Aug*. Gec. 91; Sp. 3 pCt. 37; 1 pCt. 19; Rusl. 5 pCt. 101; $4\frac{1}{2}$ pCt. 90; Holl. 4 pCt. $96\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{4}$; Sard. 5 pCt. $86\frac{1}{2}$, Braz. 101.

F R A N K R IJ K.

PARIJS 2 Aug.

Er is reeds vroeger gewag gemaakt van het plan, om eene groote en talrijke riviervloot naar de Zwarte zee te zenden. Dit plan is geheel het werk van kapt. *Magnan*, die, ten volle bekend met de vaart in de Zwarte en Azofzeeën, heeft ingezien, welke moeijelijkheden de lage gronden en de ondiepe riviermondingen de goede werking der oorlogschepen aldaar in den weg stonden; hij had daarom een rapport ingediend aan den Minister van marine, om het gebruik aan te bevelen van een materieel, dat uitsluitend bestemd was, die moeijelijkheden uit den weg te nemen. Eene kommissie, die benoemd werd, om het rapport te beoordeelen, vereenigde zich met het plan, maar koesterde alleen nog eenige vrees voor het gebruik in zee van de platboomde riviervaartuigen. Die vrees schijnt echter niet gegrond; evenwel zal, alvorens de flotilje sterk 97 vaartuigen, in zee steekt, de heer *Magnan* zelf met de Cygne de reis naar de Krim maken en bij zijne komst te Konstantinopel berigt zenden van zijn overtogt, opdat er dan bevel moge gegeven worden, dat het geheele eskader naar zijne bestemming vertrekke. Het plan zelf, dat men op 't oog heeft, kan natuurlijk niet worden medegedeeld, maar het springt in 't oog dat men met deze menigte ondiepe vaartuigen, op punten kan landen, die vroeger geheel bevrijd schenen voor eenigen overval en dat men op die punten door dit middel een leger van 20, 30 tot zelf 50,000 man aan land zou kunnen brengen, zonder eenig bijzonder middel van ontscheping te behoeven. Elk dezer vaartuigen kan minstens 500 man troepen innemen en met vier 18 ponders gewapend worden, met welk geschut men op voldoende wijze de landing kan beschermen.

Te midden der regeringloosheid, die in sommige distrikten van Turkije heerscht, is het opmerkelijk, hoe de omstreken van Adrianopol verlost zijn van de aanwezigheid van 7 roovers. Deze drongen onlangs des nachts in het huis eener weduwe en beroofden haar van alle kostbaarheden en van al het geld, dat zij bezat. De dieven gaven zich uit, als behoorende tot de bende van *Yani*. Deze is een berucht roover, maar die eerder een rooverheld uit een roman wil wezen. Bulgaar van geboorte heeft hij het alleen op de rijke Turken voorzien, die hij op meer of min vernuftige wijze berooft, somtijds de opbrengst van zijnen diefstal uitdeelende aan armen, die hij op weg tegenkomt. In de dorpen, waar hij zich vertoont, wordt hij met de meeste welwillendheid bejegend, trouwens is er in den omtrek geen enkel soldaat in garnizoen, en de veldwachters staan meest al met de roovers in verbinding. *Yani* beschermt echter meestal weduwen en weezen en maakt het de Mudiers of Burgemeesters zeer lastig, als hij meent, dat deze onregtvaardigheden begaan. Zoodra hij nu vernam, wat men op zijn naam gedaan had, begaf hij zich naar de weduwe en van deze het signalement der roovers gevraagd hebbende, ging hij op weg, om de onverlaten te straffen, die zijn naam misbruikt hadden. Twee dagen later keerde hij weder, aan de weduwe al het geroofde terugbrengende, maar haar tevens de hoofden der 7 dieven brengende, die hij streng gestraft had voor het misbruik maken van zijn naam. Alle roovers in Turkije zijn echter in verre na geene *Yani's*.

— 3 *Aug*. $4\frac{1}{2}$ pCt. 95,—; 3 pCt. 67,30; Oost. 5 pCt. 81.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:

Mr. JAN HENDRIK GILQUIN,
en
OTTOLIENE WESTENENK.

Amsterdam, 2 Augustus 1855.

*** Heden beviel van een' *ZOON* S. A. BAUDET, geliefde Echtgenoot van

Utrecht, 4 Aug. 1855. P. J. H. BAUDET.

*** Gevoelig zijnde voor de menigvuldige en ondubbelzinnigste bewijzen van hartelijke deelneming, bij ons huwelijk ondervonden, zoo hebben wij hiermede het genoegen, langs dezen gebruikelijken weg, aan vrienden en bekenden onzen opregten dank te betuigen. G. VAN MEETEREN.

Utrecht den 4. Aug. 1855. JOH.ᴬ VAN MEETEREN, geb. VAN HOUTE.

PARK TIVOLI.

*** Op ZONDAG den 5. AUGUSTUS 1855, **Groot Militaire Harmonie Concert.**

NB. HH. Leden der buiten societeit worden verzocht door het societeits lokaal het Park binnen te gaan.

Aanvang ten 6 ure. *Entrée f 0,25 de persoon. Kinderen 15 cents ieder.*

J. WOLTERS.

UTRECHTSCHE
STUDENTENVEREENIGING

*** Zij, die Leden wenschen te worden van de nieuw-opgerigte **Studenten Vereeniging** aan de Utrechtsche Hoogeschool, worden uitgenoodigd zich in persoon aan te melden bij den Secretaris van het voorloopig bestuur, op Maandag 17 Sept. e. k., des namiddags te 6 ure, ten huize van HAKFORT, hoek van Zadelstraat en Donkerstraat.

Tot het geven van nadere inlichtingen omtrent de zamenstelling van genoemde Vereeniging, de redenen die hare Leden bewogen hebben zich van het bestaande Studenten-corps af te scheiden, en het voorloopig gewijzigde Novitiaat, hebben zich bereid verklaard de Heeren:

F. L. SNOUCK HURGRONJE te Utrecht.
F. W. KETJEN " "
VAN AFFELEN V. OORDE " "
H. F. HAMELBERG te Knik, prov. N. Braband.
Jhr. J. VAN BERESTEIJN te Vught, idem.
J. C. E. Baron VAN LIJNDEN te Arnhem.
Jhr. B. L. TEDING VAN BERKHOUT " "
H. FORTUYN, te Zwolle.
S. G. Baron VAN WELDEREN RENGERS te (Leeuwarden.
J. A. MOLL te 's Gravenhage.
L. ADRIANI " Rotterdam.
A. J. KLOOS " "
Jhr. W. J. M. SCHORER te Middelburg.
Jhr. W. E. VAN PANHUYS " "

Utrecht, 1 Augustus 1855. De ab actis van het voorl. Bestuur, A. J. KLOOS.

*** De Erfgenamen van LEENTJE WIBE OBES, ongehuwd, overleden te Westervoort, den 20. Mei 1854, dochter van PIETER WIBE OBES en CORNELIA VAN WAGENINGEN, in leven echtelieden te Harmelen, worden opgeroepen om zich vóór den 22. Augustus e. k. te vervoegen ten kantore van den Notaris W. H. J. CAMBIER VAN NOOTEN, te Lopik, ter zake eener voor hun opgekomen Erfenis.

TE HUUR OF TE KOOP:

*** Een HUIS, waarin een Manufactuurwinkel wordt uitgeoefend, staande op een goeden stand in het midden der stad Utrecht, tegen 1° November aanstaande of vroeger. Te bevragen bij J. C. MORREN, te Utrecht, in het Wed.

TE HUUR OF TE KOOP:

*** Eenige TONMOLENS van 4 tot 6 el lang, verschillend van diameter, eenige STORTKARREN, en een uitmuntende MALLEJAN, met zware Ketting en ijzeren Rongen; te bevragen met franco brieven of in persoon te Vreeswijk of Vianen bij G. VAN VELTHUYZEN.

NEDERLANDSCHE RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

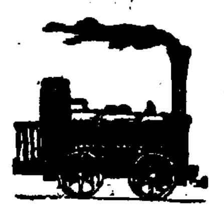

Uitgifte van Gezelschaps-Billetten tegen verminderde Vrachten; heen en terug.

De Directie brengt hiermede ter kennis van het publiek, dat te beginnen met aanstaanden Maandag, den 6den Augustus, ook Gezelschaps-Billetten zullen worden afgegeven tusschen *Amsterdam*, *Utrecht*, *Zeist-Driebergen*, *Arnhem* en *Rotterdam*, op denzelfden voet en wijze, als thans geschiedt tusschen *Amsterdam* en *Arnhem*.

De voorwaarden en vrachten zijn in de aankondigings-billetten nader omschreven.

Amsterdam den 3. Augustus 1855.

De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij,
C. Wᴹ HESLEDEN, Vice-President.
J. C. s'JACOB, Secretaris.

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een krachtig geneesmiddel voor *verouderde wonden* en *zweeren*. De bewonderenswaardige genezingen, welke dagelijks door middel van deze zalf en pillen worden bewerkstelligd, hebben hun ook in Nederland de grootste vermaardheid verworven, en het is eene daadzaak, dat door deze zalf en pillen dikwijls wonden en zweren zijn genezen die twintig jaren waren open geweest, en wanneer elk ander geneesmiddel zonder gevolg was gebleven. Alle soorten van huidziekten, hoe ook genaamd, verdwijnen onder den weldadigen en krachtigen invloed dezer zalf en pillen; ook zijn deselven zeer aanbevelenswaardig voor borstziekte.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY'S etablissement

LEESBIBLIOTHEEK.

*** De Leesbibliotheek van den Boekhandelaar N. DE ZWAAN te Utrecht, bevat een 20,000 tal Boekdeelen in de *Hollandsche*, *Fransche*, *Engelsche* en *Duitsche* Talen, en wordt dagelijks vermeerderd met de nieuw uitkomende Werken. 38 der voornaamste Tijdschriften in vier bovengenoemde Talen zijn mede aldaar ter lezing te bekomen. *Prospectussen gratis verkrijgbaar.*

*** Bij L. E. BOSCH & ZOON is van de pers gekomen en alom verzonden:

1. KABINET-BIBLIOTHEEK
DER
VADERLANDSCHE LITERATUUR.
Deel V.

Anthologie uit de Prozaschriften van WILLEM EMMERY DE PERPONCHER.

Prijs 70 Cents.

INHOUD: De aarde kon een Paradijs wezen. — De bron des goeds en de bron des kwaads. — Het waar geluk. — Gemoedsgesteldheid. — De ware Christen. — De verbeeldingskracht. — Geluk en Voorspoed. — Vrolijkheid en genoegen. — Hoogmoed en Nederigheid. — Gevoel van eigenwaarde en aanmatiging. — Adeldom. — Levensvreugde. — Kout en scherts. — Vriendschap en liefde. — Het Sterven. — Onsterfelijkheid — Wederzien. — Gedachten en Spreuken. — De Natuur. — De beschouwing der Natuur op hooge Bergen. — Op de Pyreneën. — De groeijing der Plantgewassen, onze artsenij. — De Mannen der Oudheid. — De onderscheidene bezigheden der Menschen. — Burgerlijke vrijheid. — Ons Nationaal karakter. — De Staatsgebeurtenissen na 1741. — Acht dagen te Parijs. — De intogt der Bondgenooten te Parijs. —

Terugblik op 1812 en 1813.

2. KABINET-BIBLIOTHEEK
DER
VADERLANDSCHE LITERATUUR.
Deel VI.

Anthologie uit de Gedichten van Mr. HIERONYMUS VAN ALPHEN.

Prijs 70 Cents.

INHOUD: Aan mijne Gedichtjes, bij het verzenden van eenigen derzelven aan Elize. — Godsdienst, Deugd en Liefde. — Aan Elize. — Aan Elize. — Aan Elize. — Het Morgenoffer. — Aan Elize. Bij het begin des oorlogs. — De Avondwandeling. — Aan mijnen oudsten Zoon en zijne Bruid, op den dag van hunne bruiloft. — In een Album. — In het Album van Mr. J. P. Kleijn. — Christelijke Liederen. I. wijze: Ps. XLII. II. wijze: Ps. LXXXVII. III. wijze: Ps. CXXXVI. IV. wijze: Ps. CXLVI. V. wijze: Ps. LXXI. VI. — Wijsheid en Deugd. — Gezang. — Kort en eenvoudig woord tot stichting. — Afscheid. — Het Leven. — De Maan. — Bij de vernieuwing van het Jaar. — Morgenlied. — Avondlied. — *** — De dankbaarheid van een Christen. — Het Grafschrift van een Christen. — Dichtstukje. — Op den dood van de jonge Elize. — Aan eene Roos. — Grafschrift van een Grijsaard. — De Rups. — Aanspraak aan de leden des Oeconomischen taks, departement Utrecht. Bij gelegenheid van de uitdeeling der prijzen op het spinnen; den 5. April MDCCLXXXI. — Aan Prins Willem den Eersten ter gelegenheid van het tweede eeuwfeest der Unie. — De slag bij Nieuwpoort. — Het Bestand. — Zegezang der Matrozen na de verovering der Spaansche Zilvervloot.

De 4 Eerste Deeltjes der

KABINET-BIBLIOTHEEK

bevattende het Ie deeltje eene *Anthologie uit de Prozaschriften van* JOANNES LE FRANCQ VAN BERKHEY.

Het IIe deeltje eene *Anthologie uit de Gedichten van* DENZELFDEN.

Het IIIe deeltje eene *Anthologie uit de Prozaschriften van* JONA WILLEM TE WATER.

Het IVe deeltje eene *Anthologie uit de Gedichten van* LUCRETIA WILHELMINA VAN MERKEN.

Prijzen der navolgende artikelen ter AMERSFOORTSCHE markt van 3 Aug. 1855.

Tarwe van *f* 14,50 tot *f* 15,40; Rogge van *f* 10,00 tot *f* 10,60; Boekweit van *f* 8,75 tot *f* 9,30. Aardappelen van *f* 1,80 tot *f* 2,00 het mud. Boter van *f* 0,80 tot *f* 0,85 het N. ℔.

Prijs der BOTER te Sneek den 31. Julij 1855 *f* 41,00. KAAS *f* 28 à *f* 32,00.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug.	Uur	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0°	Ther F	Afwijk d temp	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. ℔						
3	2	zw.	4.0	758.31	75.0	+ 2.0	0 66	0.1	Bewolkt.
	10	zw.	0.0	53.85	66 2		94	2.1	Betr.; regen.
4	8	wzw.	12 0	55.49	64 4		80	14.2	Bewolkt.

PRIJZEN DER EFFECTEN.
AMSTERDAM 3 Augustus 1855.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2 1/2	pCt.	63 5/8	63 11/16	63 5/8
dito dito	3	"	75 7/8	76	76
dito dito	4	"	93 1/2	93 5/8	93 5/8
Amortisatie-Sijndicaat	3 1/2	"	90 1/8	90 1/4	90 1/4
Oost-Indische Leening	4	"	93 3/8		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	"	102 3/4	103	102 3/4
Obligat. 1828 & 1829	5	"	102 1/8		
Certificat. 1831 & 1833	5	"	84 1/2		
Certificaten 1840. . .	4	"	79 1/8		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	"	78 1/8	78 1/4	78 1/8
dito Adm. te Lond.	4 1/2	"	89 1/2		
Cert. van Assign. . .	6	"	60 1/4		
SPANJE.					
Obligatiën	1	pCt.	18 15/16	19 1/16	18 15/16
dito	3	"	38	38 1/8	
Binnenl. Schuld . . .	3	"	31 3/16	31 1/4	
Bewijzen Coupons . . .			4 3/8		
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	4	pCt.	56 3/4		
Oblig. Metaliek . . .	5	pCt.	61 15/16	62 5/16	62 1/4
Oblig. N.	5	"	73 5/16	73 9/16	73 9/16
dito dito La B. . . .	5	"	73 5/16	73 9/16	73 9/16
dito dito	2 1/2	"	31 3/4	31 7/8	
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	2 1/2	"	51 5/8		
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	96 3/4	98 1/8	98 1/8
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	39 11/16	39 3/4	39 3/4
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	4 1/2	pCt.	77 3/4	78	
Grenada, Oblig. . . .	2 1/2	"	18 1/2	19	
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3	"	21 3/8		
Noord-Amerik. Am Bank-act.			2 5/8	2 7/4	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Bijvoegsel bij No. 185
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zitting van den Stedelijken Raad

Vervolg van de zitting van Donderdag 26 Julij 1855.

Voorzitter mr. *N. P. J. Kien.*

Aan de orde is het rapport der Kommissie, betreffende den verkoop van de aan den baron *v. Heeckeren van Brandsenburg* in erfpacht verleende gronden.

Den *Voorzitter* komt het voor, dat het geene zaak is, om zich van gronden te ontdoen. Sedert eeuwen bestaat het plan, om de stad van dien kant uit te breiden. Het is waar, de heer *v. Heeckeren* behoudt zijn regt tot het jaar 1899. Doch bij ontstaande noodzakelijkheid zal men door onteigening goedkooper in het bezit dier gronden komen, wanneer zij slechts in erfpacht worden bezeten. De bevolking neemt toe, en de huren worden hooger in prijs. Welk belang kan de Stad nu hebben, om eene zoo geschikte plek gronds voor 3 à *f* 4000 te verkoopen? Er is ook eene opmerking gemaakt van den heer *Ludwig*, dat door eenen verkoop diens regten zouden benadeeld worden; alhoewel nu de Komm. geoordeeld heeft, dat die heer zijne regten niet volledig kan aantoonen, toch is het mogelijk, dat zulks wel geschieden kan, en in zulk een geval zou de Stad door den verkoop welligt in moeijelijkheden kunnen komen.

De heer *de Vos* vereenigt zich met de konklusie der Komm., om het adres van den heer *Ludwig* voor kennisgeving aan te nemen. Maar wat de zaak zelve betreft, dan deelt hij ten volle in de zienswijze des Voorzitters. Hij meent, dat de Stad zich niet moet ontdoen van gronden, al ware het, dat zij eerst over 50 jaar er gebruik van kan maken. Men kan nu niet beslissen tot welk doeleinde men tegen dien tijd die gronden zal behoeven.

De heer *v. d. Heuvel* zegt, dat het de bedoeling der Komm. volstrekt niet was, om dien grond voor een geringen prijs af te staan. In vroeger tijd heeft de Stad groot belang in het bezit der gronden ter dezer plaatse gelegen gesteld; doch een groot gedeelte derzelve heeft zij aan den spoorweg verkocht, zoodat het plan van uitbreiding nu niet hetzelfde is gebleven. De Komm. heeft gemeend, dat, indien de heer *v. Heeckeren* eene belangrijke som tot afkoop wil geven, men dan, in aanmerking van het gedane voorstel tot den verkoop zou kunnen overgaan.

In omvraag wordt het voorstel der Komm., strekkende, om het verzoek van den heer *v. Heeckeren* toe te staan met 12 tegen 7 stemmen verworpen.

Vóór stemden de heeren: *Jongeneel*, *v. Hengst*, *Schuurman*, *v. d. Heuvel*, *Voswinkel Dorselen*, *Visscher* en *Schuller*. (De heer *v. Lier* had zich gedurende de behandeling dezer zaak verwijderd.)

Thans wordt besloten den heer *v. Heeckeren* te berigten, dat zijn verzoek voor geene gunstige beschikking vatbaar is geacht, en tevens, om het adres van den heer *Ludwig* voor kennisgeving aan te nemen.

Aan de orde is het rapport der Komm. over de benoeming van stedelijke vroedmeesters.

De heer *Voswinkel Dorselen* stelt op den voorgrond, dat hij zich niet de minste bevoegdheid toekent, om over deze zaak te oordeelen; doch hij heeft eenen naamloozen brief ontvangen, en hoezeer Spr. niet veel hecht aan ongeteekende brieven, zoo is hem die, in verband met het verslag der Komm., nog al van eenig gewigt voorgekomen. — Spr. meent dierhalve de vrijheid te moeten nemen, om den burgemeester te vragen, of het mogelijk kon zijn, dat door de benoeming van prof. *Goudoever* tot stads vroedmeester eenig ongerief zou kunnen ontstaan, doordien blijkens dien brief op geene hulp van een anderen vroedmeester, gelijk tot nu toe geschied is, zou te rekenen zijn?

De *Voorzitter* weet niet, voor zooverre hem bekend is, dat eenige van die bezwaren gegrond zijn. Ook hij heeft een naamloozen brief ontvangen, doch de toon, welke in dat stuk doorstraalt, heeft hem er al zeer weinig aan doen hechten. Hij heeft te goeden dunk van de gezindheid der vroedmeesters hier ter stede, dan dat hij zou kunnen gelooven, dat die mannen hunne ondersteuning aan den hoogleeraar *v. Goudoever*, des benoodigd, zouden ontzeggen. Als het bezwaar van de verschillende vroedmeesters uitging, dan houdt Spr. het er zeker voor, dat zij niet zouden geaarzeld hebben het stuk behoorlijk te onderteekenen.

De heer *Visscher* vindt het ongeraden, om van zulk een pamflet eenige notitie te nemen. Het schijnt niet anders dan uit broodnijd, eene hoogst onedele drijfveer, door een of ander klein vroedmeestertje opgemaakt te zijn. Alle medici, welke aan deze Hoogeschool gevormd zijn, moeten erkennen, dat hier nergens gelegenheid bestaat, om tegennatuurlijke verlossingen bij te wonen, en wanneer dan een hoogleeraar alles in het werk stelt, om de gelegenheid daartoe voor zijne kweekelingen te openen, dan is men verpligt hem daartoe de behulpzame hand te bieden.

De heer *v. d. Heuvel* verklaart zich tegen de konklusie der Komm., omdat hij meent, dat de Raad daarvoor eene onregtvaardigheid zoude begaan. De heer *v. Goudoever* vraagt 4 van de 16 kwartieren, doch de Komm. oordeelt, dat het zeer nuttig zoude zijn, dat men hem die allen gaf, en den heer *v. d. Water* als 2de stads-vroedmeester slechts zoude geroepen worden bij ontstentenis van den hoogleeraar *v. Goudoever*. Spr. moet nu opmerken, dat de heer *van de Water* reeds 25 jaren lang met ijver die betrekking heeft vervuld, en dat het nu hard voor hem moet zijn, dat hij nu als 2e vroedmeester wordt aangesteld. Beter acht Spr. het, dat de heer *van de Water* en de heer *v. Goudoever* tot stads-vroedmeesters van onderscheidene kwartieren worden benoemd, met verpligting om bij verhindering elkander wederzijds te vervangen.

De *Voorzitter* merkt op, dat de positie van den heer *van de Water* niets vermindert. Vooreerst bestaat er geen 1e en 2e vroedmeester, maar indien dit nog al het geval mogt zijn, dan zou de heer *Wolterbeek* steeds 1e, de heer *van de Water* 2e geweest zijn.

De heer *Visscher* zegt, dat hier volstrekt geene kwestie van 1e of 2e vroedmeester is, maar wel van twee Vroedmeesters, die elkander de behulpzame hand zouden bieden, iets wat van den heeren *van de Water* en *van Goudoever* niet anders dan verwacht kon worden.

Op voorstel van den Voorzitter, wordt, wegens de afwezigheid van den verslaggever, de verdere behandeling van deze zaak uitgesteld.

Aan de orde is de vroeger gestaakte behandeling van het verslag der Komm., die heeft voorgesteld aan den minister van binnenlandsche zaken een brief van beklag te rigten, betreffende het tarief van de Vreeswijksche sluis.

Daar niemand hierover verder het woord voert wordt het ontwerp in omvraag gebragt en met 14 tegen 4 stemmen aangenomen. Tegen stemden de heeren *Ackersdijck*, *Bake*, *v. Hengst* en *Kien*, (de heeren *Voorduin* en *v. Hoytema* hadden de vergadering verlaten).

De openbare vergadering wordt daarna gesloten en veranderd in eene met geslotene deuren.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort

van Dingsdag 31 Julij 1855.

Voorzitter Mr. *A. G. Weijers.*

Tegenwoordig zijn 10 leden, afwezig de heeren *v. d. Bergh*, *Herschel*, *Scheerenberg* en *Verloren.*

De notulen der vorige vergadering worden na lezing goedgekeurd. De *Voorzitter* brengt ter tafel eene missive van Burg, en Weth., begeleidende de rekening van de ontvangsten en uitgaven der gemeente over 1854, met de daarbij behoorende bescheiden en eene vermelding van hetgeen zij ter hunner verantwoording hebben dienstig geacht. (De inkomsten bedragen *f* 72353,10^{5} en de uitgaven *f* 73827,57^{5}). — Nederlegging van de rekening op de sekretarie ter inzage voor een ieder, algemeene verkrijgbaarstelling en onderzoek in de raadsafdeelingen.

Tot lid der plaatselijke schoolkomm., in plaats van Mr. *v. Lilaar*, wordt benoemd de heer *J. P. Schluiter.*

Zijn ingekomen: Rapport der kommissie, in der tijd benoemd om zoo mogelijk de oorzaken op te sporen van de verminderde opbrengst van eenige plaatsel. akzijnsen. — Wegens de breedvoerigheid van dit stuk wordt het zonder lezing nedergelegd op de sekretarie, met bepaling dat een afschrift er van ten behoeve van de raadsheeren zal rondgezonden worden, om er later over te beraadslagen.

Rekening en verantwoording van den direkteur der bank van leening over 1854. — Ten fijne van onderzoek in handen gesteld van eene komm., bestaande uit de heeren *v. Werkhoven*, *Diemont* en *Nieuwland.*

Ontwerpen van instruktien voor de stads-geneesheeren, heel- en vroedmeesters, vroedvrouwen en apothekers. — Ter sekretarie.

Ontwerp eener instruktie voor mej. *M. Hondius*, Stads-Fransche schoolhouderes voor meisjes. — Ter sekretarie.

Missive der regenten van het burger weeshuis, bevattende het verzoek, dat de raad uit zijn midden eene komm. benoeme om tegenwoordig te zijn bij het opnemen van de rekening over 1854. — Benoemd de heeren *v. Bockom Maas*, *Gordon* en *v. Bel.*

Aanvrage van den heer *G. Fenema* om, wegens gezondheids-redenen, eervol ontslagen te worden uit zijne betrekking van kurator der Latijnsche scholen. Dien overeenkomstig besloten.

Missive van Z. Exc. den Minister van Financiën, beantwoordende een schrijven van 't gemeente-bestuur nopens het schadeloosstellen van den persoon aan zijde der gemeente belast met de opneming van patenten. Op grond dat de aan het hoofd des gemeentebestuurs bij art. 36 der patentwet opgelegde verpligting, even als die bedoeld in artt. 25, 26, 34 en 35 dier wet en zoowel als de medewerking, waartoe de personele- kies- en militie-wetten, het burgerlijk gezag *in loco* roepen, niet anders beschouwd kan worden dan als eene gemeente-dienst tot welker verrigting de gemeente haar Hoofd, des gevorderd, behoort in staat te stellen, onder betaling der kosten aan dusdanige dienst verbonden, — geeft Z. Exc. te kennen dat de bewuste schadeloosstelling niet kan worden verleend, wijl de op de staatsbegrootingen uitgetrokken soms alléén strekt ter belooning van de opnemers daartoe van rijkswege aangesteld. — Nedergelegd op de Sekretarie, op dat de leden, des verkiezende, later op deze zaak kunnen terugkomen.

Missive van de afdeeling Amersfoort der vereeniging tot bevordering van fabrieks- en ambachsnijverheid (rekwestrant om een subsidie), vermeldende het doel der Afdeeling en eene begrooting van kosten op de daarstelling van eene school, bestemd om aan behoeftige jongelieden kosteloos onderrigt te geven in het hand-, ornament- en regtlijnig teekenen, enz. — Gerenvoyeerd aan de kommissie *ad hoc*, aan welke de heer *v. Beek*, in de plaats van Mr. *v. Lilaar*, als lid wordt toegevoegd.

Goedkeuring van Gedep. Staten op het aangaan eener geldleening van *f* 6000 voor eene bijdrage in de herstelling van de Grebbe- en Slaperdijken. De Voorz. deelt der vergadering mede, dat die geldleening op de daarvoor bestemde dagen door inschrijvers is volgeteekend.

Idem op de gem. rekening over 1853.

Idem op de rekening der dd. schutterij over 1854. — Allen aangenomen voor informatie.

Proces verbaal van de opneming der boeken en kas van den gem. ontvanger dd. 12 Julij ll.

Staat van de opbrengst der plaatsel. belastingen over het 2. kwartaal jl. De Voorz. maakt de opmerking dat het verschil der opbrengst van *f* 2180,89^{5} méér dan over het 2. kwart. 1854, is toe te schrijven hoofdzakelijk aan de tijdelijk afgeschafte plaatsel. belasting op de rogge, terwijl voor binnenl. gedist. meer is ontvangen ongeveer *f* 550, enz. — Beide stukken zijn op de sekretarie nedergelegd ter inzage voor de leden.

Vervolgens vraagt de Voorz. of de raad verlangt de levering van de olie, voor den aanst. winter benoodigd, in 't openbaar aan te besteden, dan wel den aankoop voor eigen rekening onder 's hands te doen. De heeren *Nieuwland*, *de Louter*, *Diemont*, *v. Beek* en de Voorz. openbaren de gronden hunner zienswijzen, waarop op voorstel van laatstgen. besloten wordt de olie voor eigen rekening te koopen op de wijze het meest met de finantiën der gemeente strookende.

Ten slotte is nog ingekomen het rapport rakende de gewijzigde begrooting van het Burger weeshuis voor 1855, waaromtrent de komm. des raads goedkeuring voorstelt, aangezien er gereedelijk eene volledige memorie van toelichting is bijgevoegd en de bewuste pro memoria uitgetrokken posten nu in ontvangst zijn geraamd, ten gevolge waarvan het te kort verminderd is tot op *f* 2328,71, te vinden uit de fondsen der stichting. — Ter sekretarie en behandeling in eene volgende vergadering.

De vergadering in daarna uiteengegaan.

UITTREKSEL UIT HET VERSLAG

van Gedeputeerde Staten aan de Provinciale Staten van Utrecht over den toestand der provincie, uitgebragt in de zomervergadering van 1855.

HOOFDSTUK 1. *Bevolking.* — De wettig gedomiciliëerde bevolking op 31 Dec. 1853 bedroeg 152985 personen; het totaal der geboorten over 1554 2669 mann., 2475 vrouw.; het totaal der personen, die zich in de provincie gevestigd hebben 3428 mann., 3343 vrouw.; het totaal der sterften 2061 mann., 2169 vrouw.; het totaal der personen, die de provincie verlaten hebben 3332 mann., 3274 vrouw.; zoodat de wettig gedomiciliëerde bevolking op 31 Dec. 1854 bedroeg 75439 mann. en 78625 vr.; totaal 154064; waaronder 394 van de landmagt, 2 van de zeemagt, 38 krankz., 49 gevang., 359 bestedelingen in de koloniën der maats. van weldadigheid. Naar de godsdienstige gezindheid waren er 49,000 van de versch. protestantsche belijdenissen, 57,287 R. Kath., 1202 Oud-Roomschen, 1542 Israël., 20 Nieuwlichters, 2 Grieken en 11 tot geene gezindte behoorende.

Onder de landverhuizers waren er 12 naar Amerika en 3 naar de Kaapstad vertrokken.

De feitelijke bevolking bedroeg op 31 Dec. 1854 77500 mann., 79248 vrouw., totaal 156748; op 31 Dec. 1854 waren er aanwezig 1730 militairen, als: te Utrecht 1322 en te Amersfoort 408. In het geneesk. gesticht voor krankzinnigen te Utrecht werden op gemeld tijdstip 128 personen verpleegd. In het burg. en mil. huis van verzekering te Utrecht bevonden zich 90 gev. en in het huis van arr. te Amersfoort 12 gevangenen.

HOOFDSTUK II. *Regeling en bestuur van het provinciale huishouden.* Bij de voortgaande regeling der archieven heeft de collectie oude papieren, grootendeels bij de notulen der Staten behoorende en waarvan wij in onze voorgaande verslagen breeder gewaagden, belangrijke diensten bewezen. Veel is daaruit in onderscheidene afdeelingen aangevuld, en de notulen, vooral die der 16. en 17. eeuw, werden alzoo op onderscheidene plaatsen verstaanbaarder. Bij de kapittel-archieven heeft hetzelfde plaats gehad met de verzameling, vroeger door den heer mr. *P. Ras*, lid uwer vergadering, afgestaan.

De begrooting der kosten van het prov. bestuur, voor zoo veel het Rijks-bestuur is, is voor 1854 vastgesteld aan uitgaaf *f* 39425; de begrooting der enkel prov. en huish. inkomsten en uitgaven, is voor 1854 vastgesteld: in inkomsten *f* 66551.47^5, in uitgaven *f* 66300.54, waarschijnlijk batig saldo *f* 250.93^5.

De rekening der provinciale inkomsten en uitgaven van 1853, door de algemeene rekenkamer deugdelijk verklaard, bedraagt in ontvangsten: gewoon *f* 51833.78^5, buitengewoon *f* 20842.47; voor het geheel *f* 72676.25^5. In uitgaven: gewoon *f* 50847.71^5, buitengewoon *f* 16498.36^5; voor het geheel *f* 67346.08.

Uit de gewone middelen en uit overschotten van vorige diensten is *f* 15000.— schuld ten laste der provincie afgelost. Men kan daaruit met eenigen grond de gevolgtrekking maken, dat de geldmiddelen der provincie in eenen gunstigen toestand zijn.

HOOFDSTUK III. *Huishouding der gemeenten.* — In het vorig verslag is mededeeling gedaan van het plan tot vereeniging van gemeenten in deze provincie, waartoe de voordragten bij de hooge regering waren ingediend. Sedert is hiervan niets nader ter onzer kennis gebragt en schijnt dit plan voor alsnog bij de regering te rusten.

Het getal kiezers voor de benoeming van leden van den gemeenteraad bedraagt in de provincie Utrecht 7411, zijnde 103 meer dan het vorige jaar, terwijl dat voor de benoeming der leden van de Tweede Kamer der Staten-generaal bedraagt 4625, zijnde 67 meer dan het vorige jaar.

Begraafplaatsen. — Volgens de gemeente-verslagen verkeeren de begraafplaatsen in het algemeen in eenen goeden staat.

De begraafplaats te Lopik is thans met eenen steenen muur afgesloten.

Tot het bouwen van een nieuw baar- en knekelhuis bij die te Doorn is door het gemeente-bestuur besloten.

Jaarlijksche begrootingen. — De begrootingen van al de gemeenten over 1854 wijzen gezamenlijk aan: in gewone ontvangsten *f* 640494.07 in buitengewone ontvangsten *f* 76067.85 te zamen *f* 716591.92.

De gezamenlijke uitgaven zijn bij de plaatselijke begrooting over 1854 uitgetrokken: gewoon *f* 666639.61^5; aflossing van gemeente schulden *f* 41225.— verdere buitengewone uitgaven *f* 8382.34 te zamen *f* 716246.95^5.

Tot bestrijding der gemeente-behoeften zijn, met uitzondering van Amerongen, Amersfoort, Eemnes, Leersum, Rhenen, Utrecht, Vreeswijk en Zeist, in alle overige gemeenten hoofdelijke omslagen gevorderd, welke, loopende over 83 gemeenten, hebben bedragen *f* 65265.64.

Negen gemeenten hebben bovendien hare toevlugt tot het doen van geldleeningen moeten nemen, waarvan het gezamenlijk bedrag aanwijst *f* 5050.

HOOFDSTUK IV. *Medische politie.* — Men kan de volksgezondheid in het jaar 1854 in het algemeen zeer gunstig noemen; want slechts in enkele gemeenten heeft de aziatische cholera (waarover nader) zich vertoond. Het ziekte-karakter was overal, het geheele jaar door, adynamisch (uit krachtsgebrek ontstaande), evenwel gewijzigd naar de weêrsgesteldheid in de verschillende tijdperken des jaars. Dat karakter was alzoo, in de eerste drie maanden van het jaar, bij de zuiden, z. o. en z. w. winden, catarrhaal. — Borstaandoeningen en tusschenpoozende of intermitteerende koortsen werden veel waargenomen. In de beide volgende maanden was die wijziging, bij de heerschende n. o., n. w. en westelijke winden, meer rheumatisch. Ook nam de intermitterende vorm toe. In de zomermaanden was de volksgezondheid bijzonder gunstig.

In Julij werden beginnende aandoeningen der buiksingewanden waargenomen, namelijk koliek en buikloop, welk lijden in Aug. toenam, zoodat er vrees ontstond voor het naderen van den aziatischen braakloop, die dan ook werkelijk in Sept. zich vertoonde, in Okt. voortging, maar in Nov. eindigde. Gedurende het aanwezig zijn van deze ziekte sluimerden, gelijk gewoonlijk, de meeste ziekten. In de laatste maand des jaars was de volksgezondheid weder zeer gunstig. Het aantal zieken was zeer gering en de ziekten leverden niets merkwaardigs op.

De *cholera asiatica* heeft gelukkig maar enkele gemeenten van de provincie bezocht. In de hoofdstad der provincie werd het eerste geval waargenomen op den 5 Sept. en nam in 't laatst dier maand toe.

Er zijn in deze droevige aangelegenheid, waarop men tijdig voorbereid was, de doelmatigste maatregelen genomen. Het cholera-hospitaal werd geopend voor zieken, die aan hunne huizen niet behoorlijk konden worden verpleegd. De dienst in het hospitaal was met een uitmuntend personeel geregeld; het transport er naar toe met veel beleid ingerigt. Er kon voor de arme cholera-lijders over ligstroo, waaraan altijd groote behoefte is, worden beschikt. Bij den eersten aanval werd onmiddelijk aan de behoeften voldaan.

In de volgende maand (Oct.) bereikte de cholera in Utrecht hare grootste hoogte. Daarna verminderde zij. Tegen het einde van Nov. is zij opgehouden.

Gedurende al de weken, dat de ziekte in Utrecht heeft geheerscht, heeft de uitdeeling van gezonde en voedzame spijzen aan de behoeftigen plaats gehad. Het doelmatig begraven der lijken is bestuurd. De zorg voor de zuiverheid der straten en wegen en zoo veel mogelijk voor de woningen der behoeftigen heeft de aandacht van de vermelde kommissie allezins bezig gehouden. Het van stadswege daarstellen van chloorberookingen is naar eisch geschied. Er waren hulpwoningen beschikbaar, wanneer het noodzakelijk geoordeeld werd eenige overbevolkte woningen te doen ontruimen.

Een maatregel is vooral dit jaar door de gezegde kommissie in werking gebragt, die van zeer gunstigen invloed schijnt te zijn geweest. Het was een wekelijksch bezoek van de woningen der behoeftigen. Dit werd aan de wijkmeesters opgedragen. Deze gaf acht op de zindelijkheid om en in de huizen. Zij verleenden goeden raad en ondersteuning, waar die noodig was; waarschuwden tegen gevaren, die dreigden, bemoedigden, waar angst en vrees het gemoed verontrusten. Zij hebben veel nut gesticht. Op al de maatregelen, die genomen zijn, heeft zegen gerust.

De ziekte te Amersfoort heeft zich langzaam ontwikkeld. Zij heeft zich meestal tot een enkel lid van een huisgezin (op enkele uitzonderingen na) bepaald. Ook was het opmerkelijk, dat bijna alle ziekte-gevallen in de eene helft van de stad zijn voorgekomen, zonder dat hiervoor eenige reden te vinden is. De meeste aangetasten waren wel behoeftige menschen, maar op verre na niet allen. Ook zijn de armste buurten verschoond gebleven. Zooveel mogelijk is er te Amersfoort gezorgd voor de reinheid van de straten. Het water van de beek is met eenigen gang door de stad gevloeid door het openzetten van de sluis aan de Koppelpoort, zoo veel de waterstand zulks toeliet, en zijn verder alle maatregelen genomen, die als geschikt bekend zijn. In 't geheel zijn er 63 menschen aangetast, waarvan er 38 zijn overleden. — Te Linschoten zijn in de kom, die 551 zielen telt, 28 aangetast en 16 overleden. — Te Vreeswijk is een schip aangekomen, waarop de cholera heerschte, twee kinderen van de 4 aangetasten zijn overleden. Er is toen door de zorg van den kommissaris des Konings een hospitaal daargesteld om te dienen, als de ziekte zich over de aanwezige schepen mogt uitbreiden. De ziekte heeft er zich echter niet verspreid.

Behalve te Zuilen, Maarssen en enkele gemeenten aan de Vecht heeft de cholera in November ook te IJsselstein zich geopenbaard. Van de 15 aangetastten zijn er 9 overleden. — De cholera eindigde dus in deze provincie, onder Gods zegen, hoogst gelukkig. Plaatselijke gemeente-besturen, geneeskundigen, menschenvrienden hadden gewedijverd haar tegen te gaan, inzonderheid haar voor te komen. Het hoog belang hiervan, elders overtuigend bewezen, was in dit gewest wel begrepen.

Niettegenstaande in vele huisgezinnen de tegenstand groot was tegen het heilzaam vaccineren der kinderen, zoo hebben evenwel de geneeskunst-oefenaren van hunne zijde vlijtig het eenige voorbehoedmiddel tegen de kinderpokjes aangewend, namelijk de vaccine. Deze heeft in dit jaar haar welverkregen roem op nieuw gehandhaafd, wat de bevooroordeelde volksstem er ook tegen inbragt. Er zijn, bij 5154 geboren kinderen, 2537 gevaccineerd, waarvan 1952 gratis en 585 tegen betaling.

HOOFDSTUK V. *Nationale militie en schutterijen.* — Het getal der tot de loting voor de nationale militie ingeschrevenen voor de ligting van 1854 bedraagt 1564 manschappen.

Het door de provincie te leveren kontingent beliep: gewoon 423, buitengewoon 26, te zamen 449.

De sterkte der dienstdoende schutterijen in de provincie is als volgt: Aktief 1047, reserve 586, te zamen 1633; der rustende schutterijen: aktief 1510, reserve 1267, te zamen 2777; totaal van de sterkte zoo der dienstdoende als der rustende schutterijen 4410.

HOOFDSTUK VI. *Kerkelijke zaken.* — Het getal der Ned. Herv. gemeenten in deze provincie is 66, welke door 81 leeraren en 1 vasten hulpprediker te Amersfoort, wiens bezoldiging slechts gedeeltelijk uit 's Rijks kas wordt gedragen, worden bediend.

In Utrecht bestaat ééne Waalsche gemeente.

De Evangelisch-Luth. gemeenten te Utrecht met 2 en te Amerfoort met 1 predikant zijn de eenige van dit kerkgenootschap in deze provincie.

De Remonstrantsche gemeente te Utrecht wordt door één predikant bediend, die tevens zoo veel mogelijk om de 14 dagen de dienst te Amersfoort waarneemt.

Te Utrecht bestaat ééne Doopsgezinde gemeente.

Volgens opgave van den heer *J. Zwijsen*, aartsbisschop van Utrecht, zijn in deze provincie thans 42 R. K. kerkgemeenten met 42 pastoors, 1 rektor en 26 kapellanen of hulppriesters. Uit 's Rijks kas wordt aan hen als jaarwedden en toelagen verstrekt eene som van *f* 14100.—.

De kerkelijke gemeenten of parochiën der klerezy in deze provincie bedragen een getal van vier, waarvan drie te Utrecht en één te Amersfoort.

Te Amersfoort is eene Nederlandsche Israëlitiesche hoofdsynagoge, bestaande uit eene gemeente van Israëlieten van den Hoogduitschen ritus; aldaar resideert een opperrabijn. Aan het synagogaal ressort wordt uit 's Rijks kas voor honorarium aan den opperrabijn toegelegd eene som van *f* 800.—, terwijl het rabbinaal quotum van hetzelve bedraagt eene som van *f* 200.—, waarin door de gemeenten Utrecht, Maarssen, Rhenen, Veenendaal, Wijk bij Duurstede en Ysselstein wordt bijgedragen.

Te Utrecht wordt de dienst door een leeraar en een voorzanger waargenomen.

De kerkgebouwen zijn, volgens de ingekomen berigten, over het algemeen genomen in goeden staat. Voor hunne instandhouding wordt dan ook zoo veel mogelijk zorg gedragen.

Door de Christelijk afgescheidene gemeente te Utrecht werd een daartoe aangekocht perceel tot kerkgebouw ingerigt.

Aan de Hervormde gemeente van Werkhoven is een subsidie ad *f* 458 uit de provinciale fondsen toegekend voor de herstelling van kerk en pastory, en aan de Nederduitsche Hervormde gemeente van Utrecht gelijk subsibie, ter somma van *f* 1875, als bijdrage in de kosten van reparatiën aan de Domkerk aldaar.

Aan de Evangelisch-Luthersche gemeente te Utrecht is de gewone jaarlijksche te gemoetkoming van *f* 100.— weder van Rijkswege verleend, ter voorziening in de bestrijding van het jaarlijksche pensioen van eene predikantsweduwe.

Aan de Roomsch-Katholieke gemeente is voor den bouw der kerk en pastory te Kamerik mijzijde een rijks-subsidie verleend van *f* 1500.—.

Aan die van de Lieve-Vrouwe-kerk te Utrecht, voor de verbouwing der kerk en voor eene nieuwe pastory, een provinciaal subsidie van *f* 1000.—

Aan de hoofd-synogoge te Amersfoort is op nieuw het jaarlijksch subsidie ad *f* 151,21 uit de gemeente-kas verstrekt.

Aan de Nederlandsche Israëlitische gemeente te Utrecht is een Rijks-subsidie verleend van *f* 150.—, als eene te gemoetkoming in de jaarlijksche aflossing van eene hypohypothecaire schuld, op het kerkgebouw gevestigd, en een gelijk subsidie uit de provinciale fondsen in de verdere herstellingskosten van het voorschreven gebouw.

Aan kerkvoogden der Nederduitsche Hervormde gemeente te Utrecht is vergunning verleend tot het aangaan van eene derde geldleening van *f* 25000.—, tot voortzetting der reparatiën aan de Domkerk aldaar.

Tot aanvaarding van legaten is magtiging verleend: aan kerkv. der Herv. gem. aan de Bilt van een legaat van *f* 2000.— van wijlen mr. *W. J. Both Hendriksen.*

Aan kerkv. te Soest van een legaat van *f* 500.—, van wijlen douairière *Snouckaert.*

Aan kerkv. te Amersfoort van hun aandeel in 2 legaten, ad *f* 1000.— en *f* 800.— gemaakt door wed. *Gossiaux.*

Aan kerkv. te Nederlangbroek van een legaat van *f* 1000.— certific. 2½ pCt. van wijlen den heer *J. Godin van Westrenen.*

Aan kerkv. van de Vuursche van een legaat van *f* 1000.— van wijlen den heer *H. de Ruyter.*

Aan kerkv. der Evang. Luth. gem. te Utrecht van een aandeel, ad *f* 1500.—, van de legaten van wijlen den heer *C. van Busten.*

Aan die te Amersfoort van een legaat van *f* 100.— van wijlen den heer *J. Cock Blomhoff.*

Aan de R. K. gemeente te Ysselstein van een legaat, waardig geschat *f* 3500.—, vermaakt door wijlen *Heyltje van Kippersluys* en haren echtgenoot wijlen *Gerrit de Bie.*

Aan de R. K. gem. te Hamersveld, tot aanvaarding voor de helft der nalatenschap van wijlen *Arie Kolfschoten*, voor het geheel begroot op *f* 1600.—.

HOOFDSTUK VII. *Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.* — Het getal scholen in de provincie aanwezig was: openbare scholen 82, bijzondere der 1e kl. 23, bijz. der 2e kl. 53, te zamen 158.

Op 15 Jan. 1854 was het getal leerlingen 9930 jongens, 7480 meisjes, totaal 17410. Op 15 Julij 1854 was dit 9041 j., 7256 m., totaal 16297; kosteloos onderwijs ontvingen: 682 van de geref. en 274 van de R. K. diakonie; 1189 uit andere fondsen, 1504 uit de gemeentekas, 1017 door bijzondere personen; in 't geheel 9041, waarvan te Utrecht 4375, te Amersfoort 1228, te Wijk bij Duurstede 110, en op het platte land 3328.

Voor den opbouw van een nieuw schoollokaal en eene onderwijzerswoning aan de Meern (Vleuten) is een Rijks- en een prov. subsidie verleend, ieder ten bedrage van *f* 900.—.

Tot herstelling der school en onderwijzerswoning te Jaarsveld is een Rijks- en een prov. subsidie verleend, ieder ten bedrage van *f* 225.

Er waren in de prov. 23 bewaarscholen met 1176 j., 1200 m., totaal 2376. Herhalingscholen 2 met 39 j. en 26 m., Zondagscholen 6 met 221 j. en 152 m., Werkscholen 4 met 160 m., Zangscholen 3 met 73 j. en 27 m., Gymnastie-scholen 1 met 16 j., dus nog 16 scholen van bijzonderen aard, met 349 j., 365 m., te zamen 714 leerlingen.

Het doel van het onderwijs op het gymnasium te Utrecht en op de latijnsche scholen te Amersfoort is steeds voorbereiding voor de hoogeschool en de athenaea. Eenige jongelieden maken van het onderwijs der lagere klasse van het gymnasium te Utrecht gebruik, om later als kweekelingen van het militair hospitaal of pharmaceuten te worden ingeschreven.

Aan het gymnasium te Utrecht zijn werkzaam een rektor, een konrektor, drie praeceptoren, een lektor in de wiskunde, een onderwijzer in de hoogduitsche taal, een onderwijzer in de fransche, een in de Engelsche taal, terwijl overigens voor de aanstaande theologen gelegenheid bestaat voor de beoefening van het Hebreeuwsch.

Te Amersfoort is een rektor, een konrektor en een lektor van den 2n rang aanwezig.

Op den 15 Jan. waren te Utrecht aanwezig 60 leerlingen, en te Amersfoort 33 leerlingen.

Het kollegie van kuratoren der Utrechtsche hoogeschool had in het jaar 1854 een groot verlies te betreuren door het afsterven van den zoo waardigen voorzitter en lid, *J. H.* baron *van Lijnden van Lunenburg*, die gedurende ruim 36 jaren met de meeste belangstelling aan de werkzaamheden van dat kollegie had deelgenomen In zijne plaats werd benoemd de heer mr. *W. J. van Hoytema.* Ook de senaat onderging een groot verlies door het afsterven van den hoogleeraar *H. J. Royaards.* In zijne plaats is opgetreden de heer *B. ter Haar.* Mede overleed op den 10 Maart dr. *A. S. Rueb*, observator en lektor in de sterrekunde aan deze hoogeschool.

Verder zijn aan den hoogleeraar *G. J. Mulder*, ten einde hem in zijne veelvuldige werkzaamheden bij zijne minder sterke gezondheid te verligten en voor de hoogeschool te behouden, door den Koning als docenten toegevoegd de heeren *J. W. Gunning*, lektor in de scheikunde alhier, en de doktoren *C. L. Vlaanderen* en *A. C. Oudemans;* terwijl de heeren *C. W. Opzoomer* en *F. C. Donders* van buitengewone tot gewone hoogleeraren werden bevorderd.

De toestand der hoogeschool was over het algemeen bloeijend. Op het einde van 1854 waren er 475 studenten alhier studerende, terwijl bovendien nog 89 elders studerenden alhier waren ingeschreven, alzoo te zamen 564.

De inrigtingen voor het hooger onderwijs, zoo ook de akademische verzamelingen, worden in goeden staat gehouden. De sterrewacht is in den loop van 1854 voltooid en schijnt aanvankelijk aan het oogmerk te zullen beantwoorden; met den aanbouw van eene bewaarderswoning en het in orde brengen der omgevingen is reeds een aanvang gemaakt.

De toestand van het Nosocomium academicum blijft daarentegen even ongunstig. Het zoude, naar het oordeel van kuratoren der hoogeschool, in het wel begrepen belang van het gasthuis zelve en van het onderwijs wenschelijk zijn, dat door de vereenigde middelen van de provincie, van de stad en van de hoogeschool, ter vervanging van het bestaande ziekenhuis, op eene geschikte plaats een doelmatig en volgens de eischen der wetenschap ingerigt ziekenhuis konde worden daargesteld. Van zijde van kuratoren moet dan ook reeds aan den burgemeester der stad zijn te kennen gegeven, dat zij bereid waren tot dat einde ruime bijdragen te leveren.

(*Vervolg hierna.*)

Utrecht, bij L. E. BOSCH en COMP.